

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o spojených ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (Rvp 507/2023), a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (Rvp 508/2023), zastúpeného matkou [REDACTED], obaja zastúpení advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Em 2/2021 takto

r o z h o d o l :

Spojené ústavné sťažnosti sťažovateľov **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní bezodkladne konať a aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Maloletý sťažovateľ, zastúpený matkou, podal v ten istý deň (23. februára 2023) ústavnú sťažnosť, v ktorom namietal porušenie totožných svojich práv v napadnutom konaní a navyše porušenie práva podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Sťažnosť bola zapísaná pod sp. zn. Rvp 508/2023. Z dôvodu totožnosti predmetu konania ústavný súd uznesením sp. zn.

II. ÚS 110/2023 z 15. marca 2023 spojil obe veci na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 507/2023.

3. Z podaných ústavných sťažností, ako aj vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením sp. zn. 37P 32/2021 z 21. apríla 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým okrem iného určil styk sťažovateľky s maloletým v určených hodinách v Centre pre deti a rodiny Bratislava (výrok V) a nariadil otcovi maloletého a maloletej povinnosť zúčastniť sa psychologického poradenstva (výrok VII) V napadnutom konaní okresný súd vydal uznesenie sp. zn. 39Em 2/2021 z 2. júna 2021, ktorým nariadil výkon neodkladných opatrení z 21. apríla 2021.

4. Podstatou ústavných sťažností je tvrdenie o úplnej nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní, a to napriek vysloveniu porušenia práv sťažovateľov skorším nálezom sp. zn. II. ÚS 167/2022 z 29. júna 2022. Sťažovatelia uviedli, že okresný súd nevykonáva žiadne opatrenia smerujúce k realizácii neodkladných opatrení. Poukázali tiež na to, že ide o konanie vo veci výkonu styku rodiča s maloletým, čo podlieha najvyššej časovej prioritě z dôvodu oslabovania vzťahovej väzby maloletého so sťažovateľkou. Uvedený postup okresného súdu preto vyhodnotili ako porušujúci ich označené práva.

5. Z evidencie vlastnej rozhodovacej činnosti (najmä nálezu sp. zn. II. ÚS 167/2022 z 29. júna 2022) ústavný súd zistil, že proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia podal otec maloletého odvolanie a podaním z 24. novembra 2021 navrhol výkon súdneho rozhodnutia zastaviť. Predmetný nález sp. zn. II. ÚS 167/2022 nadobudol právoplatnosť 20. júla 2022.

6. V súčinnosti s okresným súdom ústavný súd zistil, že Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 18CoE/74/2022 z 3. októbra 2022 zrušil uznesenie okresného súdu z 12. júla 2021 sp. zn. 39Em/2/2014, ktorým bol nariadený výkon rozhodnutia – neodkladného opatrenia o predbežnej úprave styku maloletého s matkou (sťažovateľkou, pozn.). Krajský súd v Bratislave zároveň vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu (4. novembra 2022) s právnym názorom, že meritórny rozsudok okresného súdu sp. zn. 38P/60/2017 z 11. mája 2022, ktorým bol (okrem iného) maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a meritórne upravený styk maloletého s matkou za prítomnosti otca, má podľa názoru krajského súdu prednosť pred dočasnou úpravou styku neodkladným opatrením. Zároveň ponechal na rozhodnutí okresného súdu, či je ďalej dôvodné pokračovať vo výkone meritórneho rozsudku o úprave styku, ktorý nahradil dočasnú úpravu. Rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 25. novembra 2022.

7. Podľa informácie okresného súdu o stave konania po vrátení veci sťažovateľka podaním z 29. novembra 2022 požiadala o nariadenie výkonu rozhodnutia tak, ako stanovovalo uznesenie z 12. júla 2021, alebo aby okresný súd vykonal iné opatrenia pre účely realizácie rozhodnutia. Okresný súd okrem vyžiadania stanovísk účastníkov k novému návrhu na nariadenie výkonu 14. decembra 2022 kontaktoval Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), ktoré súdu oznámilo, že sťažovateľka a otec maloletého vyčerpali nariadené odborné poradenstvo, a pripojilo záverečnú správu z poradensko-psychologického procesu zo 6. júla 2021, z ktorej vyplýva, že centrum neodporúča podrobovať maloletého v danom čase psychologickým sedeniam. Okresný súd 6. februára 2023 vzhľadom na časový odstup opätovne požiadal centrum o realizáciu psychologického poradenstva pre maloletého.

8. Otec doručil 10. februára 2022 okresnému súdu podanie, ktorým namietal nesplnenie podmienok pre nariadenie nového výkonu rozhodnutia, pretože nerealizovanie styku maloletého nie je výsledkom jeho správania, pramení výhradne z názoru a záujmu maloletého, ktorého stretnutia s matkou stresujú, je zúfalý a traumatizovaný. Maloletý má z matky strach, cíti sa byť prenasledovaný a obmedzovaný, nechce sa s ňou stretávať.

9. Opatrovník ustanovený maloletému súdom 22. februára 2023 predložil okresnému súdu správu z prešetrenia pomerov v domácnosti otca a zvukový záznam zo stretnutia s maloletým. Maloletý opatrovníkovi opakovane dôrazne komunikoval odmietavý postoj k stretnutiam s matkou.

10. Okresný súd 2. marca 2023 preposlal stanoviská jednotlivých účastníkov na vyjadrenie a dopytoval sa centra na priebeh psychologického poradenstva maloletému pre účely obnovenia vzťahu s matkou. Centrum v správach z 9. marca 2023 a 6. apríla 2023 okresnému súdu oznámilo, že maloletý sa nezúčastnil odborného psychologického poradenstva.

11. Okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. máj 2023.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdiť splnenie procesných podmienok konania a či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

II.1. K ústavnej sťažnosti sťažovateľky:

14. V prejednávacom prípade je rozhodujúcou okolnosťou zistenie ústavného súdu, že predchádzajúci nález ústavného súdu už vyslovil porušenie základných práv oboch sťažovateľov v napadnutom konaní. Uvedený meritórny nález tak tvorí prekážku *rei iudicatae* vo vzťahu

k postupu okresného súdu v období od nariadenia výkonu predbežného opatrenia do právoplatnosti predmetného nálezu, t. j. do 20. júla 2022. V konaní o tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľky tak ústavný súd môže podrobiť svojmu prieskumu len konanie v trvaní od 21. júla 2022 dosiaľ. Rozhodné obdobie pre posúdenie opodstatnenosti tejto ústavnej sťažnosti tak predstavuje dobu cca 10 mesiacov. V tomto období od 13. mája 2022 do 4. novembra 2022 okresný súd nedisponoval spisom z dôvodu prebiehajúceho odvolacieho konania, ktorého výsledkom bolo zrušenie nariadeného výkonu neodkladného opatrenia, ktoré bolo nahradené konečnou meritórnou úpravou styku.

15. Nový návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia sťažovateľka podala 29. novembra 2022, čím novo určila požadovaný predmet vykonávacieho konania. Po podaní tohto návrhu okresný súd vykonával nevyhnutné procesné úkony (vyjadrenie účastníkov, centra a kolízneho opatrovníka), z ktorých okrem iného vyplýva aj odmietavý postoj maloletého, pre ktorý už v roku 2021 centrum neodporúčalo pokračovať v asistovaných stretnutiach s matkou. Zásadne odmietavý postoj maloletého artikuloval aj otec a kolízny opatrovník po domácom stretnutí s maloletým. Otec navrhol výkon rozhodnutia nenariaďovať z dôvodu traumatizácie maloletého. Okresný súd po zvážení rozhodných skutočností zistených centrom a kolíznym opatrovníkom nariadil termín pojednávania na máj 2023. V uvedenom postupe ústavný súd nevzhladol žiadne pochybenie, procesné úkony boli okresným súdom realizované bez omeškania a styk so sťažovateľkou sa nerealizoval z dôvodov zodpovedajúcich najlepšiemu záujmu maloletého. Uvedený postup okresného súdu a dĺžku konania o novom návrhu matky na nariadenie výkonu rozhodnutia už *prima facie* nemožno hodnotiť ako ústavne neakceptovateľnú dobu. Ústavný súd nezistil žiadne pnutie napadnutého konania so sťažovateľkou označenými právami.

16. Z uvedených dôvodov by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení označených základných práv sťažovateľky, či už procesných alebo hmotných. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

17. V závere ústavný súd dodáva, že toto uznesenie nebráni sťažovateľke, aby sa opätovne obrátila so sťažnosťou na ústavný súd, ak dospeje k záveru, že okresný súd naďalej nepostupuje v konaní v súlade s jej ústavnými právami.

II.2. K ústavnej sťažnosti maloletého sťažovateľa:

18. V mene maloletého sťažovateľa podala ústavnú sťažnosť sťažovateľka ako jeho zákonný zástupca. Sťažovateľka je oprávnená zastupovať maloletého sťažovateľa a spravovať jeho majetok v zmysle rozsudku okresného súdu o úprave práv a povinností k maloletému. Vzhľadom na popísaný priebeh konania, z ktorého vyplýva, že dôvodom nerealizovania styku je nezáujem až odpor maloletého k styku s matkou, ktorý sa cíti stresovaný a traumatizovaný (čo potvrdzuje stanovisko kolízneho opatrovníka a správa centra), nemožno považovať matku za osobu oprávnenú na podanie tejto ústavnej sťažnosti v jeho mene. Ňou sledovaný záujem v tomto konaní je v priamom rozpore so záujmom maloletého, v ktorého mene ústavnú sťažnosť podala. Stret záujmov matky a maloletého preto ústavný súd vyhodnotil ako diskvalifikačný pre podanie ústavnej

sťažnosti matkou za maloletého a túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu